

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.07.2022
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	29.09.2022
Avaldamismärge:	RT I, 27.05.2022, 40

Päästeseadus

Vastu võetud 05.05.2010
[RT I 2010, 24, 115](#)
 jõustumine 01.09.2010

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.12.2010	RT I, 30.12.2010, 1	01.01.2011
16.12.2010	RT I, 30.12.2010, 2	01.01.2011
09.02.2011	RT I, 04.03.2011, 1	01.04.2011
08.12.2011	RT I, 29.12.2011, 1	01.01.2012, osaliselt 01.01.2014 ja 01.11.2014; peatükkides 4–8 sõna „päästeasutus” asendatud sõnaga „Päästeamet”.
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
19.11.2014	RT I, 13.12.2014, 1	01.01.2016, jõustumisaeg muudetud 01.07.2016 [RT I, 17.12.2015, 1]
17.12.2014	RT I, 31.12.2014, 4	01.01.2015
11.02.2015	RT I, 12.03.2015, 1	01.01.2016
18.02.2015	RT I, 23.03.2015, 3	01.07.2015
25.11.2015	RT I, 17.12.2015, 1	20.12.2015, osaliselt 01.07.2016
09.12.2015	RT I, 30.12.2015, 1	18.01.2016
07.12.2016	RT I, 15.12.2016, 2	01.01.2017
08.02.2017	RT I, 03.03.2017, 1	01.07.2017
06.12.2017	RT I, 28.12.2017, 8	01.01.2018
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
17.06.2020	RT I, 03.07.2020, 1	15.07.2020
15.12.2020	RT I, 30.12.2020, 2	01.03.2021
11.05.2022	RT I, 27.05.2022, 2	01.07.2022

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Päästeseadus sätestab päästeasutuse ülesanded, korralduse ja õigused, Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamise päästeasutuse ülesannete täitmise ning päästeasutuse tegevuses vabatahtlikkuse alusel osalevate isikute õigused ja kohustused.
[\[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016\]](#)

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(3) Päästeasutuse tegevuse korralduse erisused sätestavad erakorralise seisukorra seadus ja hädaolukorra seadus.

(4) Käesolev seadus ei reguleeri tervishoiuteenuse osutamist, mis on reguleeritud tervishoiuteenuste korraldamise seadusega.

§ 2. Päästeasutuse tegevuse põhialused

(1) Päästeasutuse tegevuse eesmärk on turvalise elukeskkonna kujundamine ja hoidmine, ohtude ennetamine ning operatiivne ja professionaalne abistamine.

(2) Päästeasutuse tegevus on suunatud inimeste elu, tervist ja vara ning keskkonda ohustavate päästesündmuste ennetamisele, ohu väljaselgitamisele, ohu tõrjumisele ning päästesündmuse tagajärgede leevendamisele, kui teistes seadustes ei ole sätestatud teisiti.

(3) Päästeasutuse tegevuse planeerimise põhialuseks on piirkondlikud ohutegurid. Ohuteguriks peetakse isikut, nähtust, protsessi, objekti või muud näitajat või nende koosmõju, mille piirkondliku paiknemise ja esinemissageduse põhjal võib pidada tõenäoliseks ohu teket.

(4) Päästeameti tegevuses võivad vabatahtlikkuse alusel osaleda vabatahtlikud päästjad käesoleva seaduse 7. peatükis sätestatud alustel ja korras.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(4¹) Häirekeskuse tegevuses, välja arvatud hädaabiteadete menetlemisel, kui tegemist ei ole võõrkeelse hädaabiteadete menetlemisel ohu hindamisega, võivad osaleda avaliku teenistuse seaduses sätestatud avalikku teenistusse võtmise nõuetele vastavad vabatahtlikud.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(4²) Häirekeskuse tegevuses osalevate vabatahtlike töökorralduse kehtestab Häirekeskuse peadirektor käskkirjaga.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(5) Päästeamet võib sõlmida juriidilise isikuga tsiviilõigusliku lepingu päästetöö ja ennetustöö osaleva vabatahtliku päästja tegevuse korraldamiseks.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(5¹) Häirekeskus võib sõlmida juriidilise isikuga tsiviilõigusliku lepingu, et kaasata vabatahtlik käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ sätestatud ülesande täitmisel.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(6) Päästeasutus lähtub oma tegevuses ja meetmete rakendamisel seaduslikkuse, proportsionaalsuse ja otstarbekuse põhimõttest. Päästeasutuse meetmeid kohaldatakse isikute suhtes, kellest oht lähtub või kes ise on ohustatud.

§ 3. Mõisted

(1) Päästesündmus käesoleva seaduse tähenduses on ootamatu olukord, mis vahetult ohustab füüsiliste või keemiliste protsesside kaudu inimese elu, tervist, vara või keskkonda tulekahju, loodusõnnetuse, plahvatus, liiklusõnnetuse, keskkonna reostuse või muu sarnase olukorra korral.

(1¹) Päästetöö käesoleva seaduse tähenduses on päästesündmuse toimumisel, ohu tõrjumisel ja kõrvaldamisel ning päästesündmuse tagajärgede leevendamisel viivitamata rakendatavad, vältimatud ja edasilükkamatud tegevused.

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

(1²) Demineerimistöö käesoleva seaduse tähenduses on pommiohu, lahingumoonu ohu ja plahvatusohu tõrjumisega seotud tegevus.

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

(1³) Ennetustöö käesoleva seaduse tähenduses on inimeste teadlikkuse ja valmisoleku suurendamine päästesündmuse ärahoidmiseks ja päästesündmuseks valmistumiseks, teabe kogumine toimunud päästesündmuse ning inimeste teadlikkuse ja valmisoleku kohta ning selle analüüsimine.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(3) Käesolevas seaduses kasutatakse tuleohutuse seaduse §-s 2 nimetatud mõisteid ja korrakaitse seaduses nimetatud mõisteid seal kasutatud tähenduses.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(4) Kriisiinfo teenus käesoleva seaduse tähenduses on erakorralise sündmuse tõttu Häirekeskuse osutatav avalikkuse teavitamise teenus, mille eesmärk on anda riigiasutuse või kohaliku omavalitsuse üksuse tellimisel teavet ja käitumisjuhiseid, ning vajaduse korral andmeid kriisiinfo teenuse osutamise tinginud sündmuses arvatavate kannatanute kohta, eelkõige ulatusliku tulekahju, plahvatuse või varingu, tõsise transpordi-, kiirgus- või tuumaõnnetuse, terrorirünnaku, massitulistamise või paljude kannatanutega massilise korratuse puhul. [RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

2. peatükk

PÄASTEASUTUSED JA PÄASTEASUTUSTE ÜLESANDED

§ 4. Päästeasutused

(1) Päästeasutused on:

- 1) Päästeamet;
- 2) Häirekeskus.

(2) Päästeamet ja Häirekeskus on Siseministeeriumi valitsemisalas olevad valitsusasutused. [RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

§ 5. Päästeasutuse ülesanded

(1) Päästeameti ülesanded on:

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

1) päästetöö tegemine maismaal ja siseveekogudel, kui teistes seadustes ei ole sätestatud teisiti; [RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

1¹) politsei ja piirivalve seaduse § 3 lõike 1 punktis 4 sätestatud otsingu- ja päästetöö tegemisel osalemine kaldalähedasel merealal, kui esineb vahetu oht inimese elule või tervisele;

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

2) demineerimistöö tegemine maismaal ja siseveekogudel;

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

3) järelevalve tuleohutuse seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle ning teistes seadustes tuleohutuse tagamiseks ettenähtud nõuete täitmise üle;

3¹) tulekahju tekkepõhjuse väljaselgitamine Päästeameti määratud juhtudel, lähtudes asutuse strateegilistest eesmärkidest ja ülesannetest;

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

4) ennetustöö;

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

5) [kehtetu -RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

6) hädaolukorraks valmistumine ja selle lahendamise tagamine hädaolukorra seaduse alusel;

7) üld- ja detailplaneeringu kooskõlastamine;

8) ehitusseadustiku kohaselt esitatavale ehitus- või kasutusloa eelnõule kooskõlastuse andmine või sellest keeldumine kümne päeva jooksul eelnõu esitamise päevast arvates, kui ehitise suhtes on õigusaktiga kehtestatud tuleohutusnõuded;

[RT I, 23.03.2015, 3- jõust. 01.07.2015]

9) muude seadusest ja selle alusel antud õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmine.

(1¹) Häirekeskuse ülesanded on:

1) hädaabinumbrile 112 saabunud hädaabikõne või muul viisil saabunud teabe vastuvõtmine ja töötlemine, ohu hindamine ning väljasõidukorralduse andmine Päästeametile ja kiirabi osutajale päästetööks, demineerimistööks ja kiirabi osutamiseks ning teabe edastamine Politsei- ja Piirivalveametile (edaspidi *hädaabiteate menetlemine*); [RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

1¹) abi- ja infoteadete menetlemine, sealhulgas kriisiinfo teenuse osutamine riigiasutustele ja kohaliku omavalitsuse üksustele, arvestades Häirekeskuse pädevust ja volitusi;

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

2) muude seadusest ja selle alusel antud õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmine.

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(2) Päästetöö ja demineerimistöö töötervishoiu ja tööohutuse nõuded kehtestab Päästeameti peadirektor.

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(3) Päästesündmusel osalevate riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning isikute koostöö korra kehtestab Vabariigi Valitsusmäärusega.

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1¹ sätestatud ülesande täitmisel lähtutakse politsei ja piirivalve seaduse § 3 lõikes 4¹ sätestatud kiirema abi põhimõttest.

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

(4) Hädaabiteadete menetlemise korra ja hädaabiteadete menetlemise toimimisele esitatavad nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

[RT I, 03.03.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

§ 6. Päästetöö ja demineerimistö juht

- (1) Päästetööd juhib päästetöö juht, kes on päästeametnik.
- (2) Demineerimistööd juhib demineerimistö juht, kes on päästeametnik.
- (3) Päästetöö juhile ja demineerimistö juhile alluvad kõik päästesündmusel osalevad riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ning eraõiguslikud juriidilised isikud.
- (4) Päästetöö juhil või demineerimistö juhil on õigus anda päästetööl või demineerimistööl korraldusi teistele riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele ning eraõiguslikele juriidilistele isikutele, arvestades nende asutuste ja isikute pädevust ning volitusi.

3. peatükk ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

1. jagu Isikuandmete töötlemine

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 7.–§ 8. [Kehtetud -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

2. jagu Päästeasutuse andmekogu

§ 9. Päästeinfosüsteem

[RT I, 15.12.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

- (1) Päästeinfosüsteem on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, kus töödeldakse:
- 1) päästesündmuse lahendamiseks seotud toimingute ja menetluste andmeid, et Päästeameti ülesandeid tõhusalt ja kiirelt täita;
 - 2) päästesündmuse käigus hukkunu ja vigastatu andmeid, et selgitada välja päästesündmuse asjaolud ennetustöö ja järelevalve planeerimiseks;
 - 3) järelevalve- ja kooskõlastamismenetluste andmeid ohutusnõuete täitmise kontrollimiseks ja järelevalve korraldamiseks;
 - 4) ennetustöö, koolitamise ja teavitamise käigus kogutud andmeid ning eluaseme valdaja ohutusnõustamisel isiku nõusolekul kontrollitud objekti ja objekti valdaja kohta kogutud andmeid, sealhulgas terviseandmeid, et kujundada turvaline elukeskkond ja seda hoida, ennetada ohtusid ning planeerida Päästeameti tegevust;
 - 5) tehnosüsteemide, sealhulgas küttesüsteemide, ja andmeandjate andmeid ning tuleohutuse seaduse § 2 lõikes 1¹ sätestatud tuleohutusteenuse osutamiseks seotud andmeid, et tagada tuleohutusnõuete täitmine.
- [RT I, 30.12.2020, 2- jõust. 01.03.2021]
- (2) Päästeinfosüsteemi kantakse:
- 1) pääste- ja demineerimistö tegemisega seotud andmed;
 - 2) päästesündmuse käigus hukkunu ja vigastatu andmed;
 - 3) päästeteenistuja andmed;
 - 4) päästesündmusel osalenud isiku andmed;
 - 5) järelevalve- ja kooskõlastamismenetluste ning ennetustöö andmed;
 - 6) eluaseme valdaja tuleohutusnõustamise ja tehtud ennetustöö andmed;
 - 7) objekti valdaja andmed;
- [RT I, 03.03.2017, 1- jõust. 01.07.2017]
- 8) tehnosüsteemi andmed;
- [RT I, 30.12.2020, 2- jõust. 01.03.2021]
- 9) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 sätestatud tuleohutusteenuse osutamiseks seotud andmed;
- [RT I, 30.12.2020, 2- jõust. 01.03.2021]
- 10) andmeandja andmed.
- [RT I, 30.12.2020, 2- jõust. 01.03.2021]

(2¹) Vabatahtlik päästja või vabatahtlikuks päästjaks saada soovija edastab mootorsõidukijuhi tervisetõendi otsuse andmed tervise infosüsteemi vahendusel päästeinfosüsteemi või esitab tervisetõendi otsuse Päästeametile.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(3) Päästeinfosüsteemi asutab ja selle põhimääruse kehtestab **valdkonna eest vastutav minister**määrusega.

(4) Päästeinfosüsteemi põhimääruses sätestatakse päästeinfosüsteemi pidamise kord, päästeinfosüsteemi kogutavate andmete täpne koosseis, andmeandjad, andmete säilitamise tähtajad ja vajaduse korral muud päästeinfosüsteemi pidamisega seotud korralduslikud küsimused.

(5) Päästeinfosüsteemi vastutav töötleja on Päästeamet.
[RT I, 15.12.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

§ 9¹. Hädaabiteadete menetlemise andmekogu

(1) Hädaabiteadete menetlemise andmekogu on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, kus eesmärgiga kaitsta inimese elu, tervist ja vara ning keskkonda töödeldakse andmeid, sealhulgas isikuandmeid, et menetleda hädaabiteateid kiirema abi osutamiseks, ning abi- ja infoteateid, sealhulgas kriisiinfo teenuse osutamiseks.
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2) Hädaabiteadete menetlemise andmekogusse kantakse:

1) hädaabiteate edastaja ja sündmusega seotud isiku andmed;

2) abivajaja andmed, sealhulgas terviseandmed;

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

3) hädaabiteate andmed;

4) hädaabiteate menetlemisega seotud toimingute andmed;

5) hädaabiteate menetlemise teenuse registreeritud kasutaja andmed;

6) hädaabiteate menetleja andmed;

7) abi- ja infoteate andmed;

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

8) Häirekeskuse kõneside salvestised.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2¹) Käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud kriisiinfo teenuse osutamisel arvatavate kannatanute kohta info väljastamise vajaduse üle otsustab Terviseamet, Päästeamet, Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet vastavalt oma pädevusele.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2²) Käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud asutus peab info väljastamise vajaduse üle otsustamisel hindama, kas:

1) tegemist on käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud erakorralise sündmusega, mille korral on proportsionaalne isikuandmeid töödelda;

2) arvatavate kannatanute lähedastele info andmiseks ei ole tavapärased teavituskanalid piisavalt tõhusad.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2³) Kriisiinfo teenuse osutamisel töödeldakse hädaabiteadete menetlemise andmekogus lisaks käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 7 ja 8 nimetatud andmetele käesoleva paragrahvi lõikes 2⁴ nimetatud isikuandmeid.
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2⁴) Häirekeskus pärib hädaabiteadete menetlemise andmekogu kaudu käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud asutuse otsuse alusel tervise infosüsteemist kriisiinfo teenuse osutamisel andmeid selle kohta, kas, kus ja millal on arvatavale kannatanule osutatud tervishoiuteenust seoses käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud sündmusega. Kriisiinfo teenuse osutamisel ei töötle Häirekeskus arvatava kannatanu terviseandmeid.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2⁵) Andmeid arvatava kannatanu kohta ei edastata tervise infosüsteemist Häirekeskusele, kui arvatav kannatanu on tervise infosüsteemis keelanud oma andmete edastamise kriisiinfo teenuse osutamiseks.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2⁶) Häirekeskus ei tee päringut tervise infosüsteemi arvatava kannatanu kohta andmete saamiseks, kui uurimist teostav asutus on andmetele juurdepääsu või nende edastamise keelanud kuriteo tõkestamise, kurjategija tabamise või kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamise huvides.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2⁷) Kriisiinfo teenuse osutamisel antakse arvatava kannatanu kohta tehtud päringu alusel infot päringualuse isiku lähedasele, kelleks käesoleva seaduse tähenduses on abikaasa, registreeritud elukaaslane, vanem, vanavanem, laps, lapselaps, õde, vend ja muu isik, keda saab lähtudes isiku elukorraldusest pidada õigustatuks infot saama.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2⁸) Kriisiinfo teenuse kaudu arvatava kannatanu kohta päringu teinud isiku tuvastamise ja arvatava kannatanuga seose kontrollimise alused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(3) Hädaabiteadete menetlemise andmekogu asutab ja selle põhimääruse kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(4) Hädaabiteadete menetlemise andmekogu põhimääruses sätestatakse andmekogu pidamise kord, andmekogusse kogutavate andmete täpne koosseis, andmeandjad, andmete säilitamise tähtajad ja vajaduse korral muud andmekogu pidamisega seotud korralduslikud küsimused.

(5) Hädaabiteadete menetlemise andmekogu vastutav töötleja on Häirekeskus.
[RT I, 15.12.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

§ 10.–§ 13. [Kehtetud -RT I, 15.12.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

4. peatükk RIIKLIK JÄRELEVALVE

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

1. jagu

[Pealkiri välja jäetud -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 13¹. Riikliku järelevalve erimeetmed

(1) Päästeamet võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 32, 44, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(2) Häirekeskus võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-s 34 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alustel ja korras.
[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

§ 13². Riikliku järelevalve erisused

(1) Päästeamet võib päästesündmuse vältimiseks keelata jääle mineku siseveekogudel, kui see kujutab ohtu inimese elule, tervisele või keskkonnale.

(1¹) Häirekeskus võib hädaabiteate menetlemisel kasutada sideettevõtja teavet hädaabinumbri 112 ühendust võtnud isiku asukoha kohta.
[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

(2) Päästeasutus võib valdaja nõusolekuta siseneda tema valduses olevale piiratud või tähistatud kinnisasjale, ehitisse, eluruumi ja ruumi, sealhulgas avada uksi, väravaid ning kõrvaldada muid takistusi, kui see on vajalik päästetööks või demineerimistööks.

(3) Päästeamet võib halduskohtu loata siseneda valdaja eluruumi, kui see on vajalik päästetööks või demineerimistööks.

(4) Kui valdaja isik on tuvastatav, tuleb teda esimesel võimalusel teavitada valdusesse sisenemisest. Kui valdusesse sisenemise tagajärjel jääb valduses valveta oluline varaline väärtus, tagab Päästeamet kuni valdaja, muu õigustatud isiku või politsei saabumiseni valduse valve.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 14. Teavitamine

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 15. Ettekirjutus ja haldussunnivahendi kohaldamine

(1) Päästeametnik võib õigusaktidest tulenevate nõuete rikkumise kõrvaldamiseks või ohu tõrjumiseks teha ettekirjutuse, milles:

- 1) esitab ohu korral, mis võib kaasa tuua ulatuslike tagajärgedega päästesündmuse, nõude ehitise kasutamise, tegevuse või seadme töö peatamiseks;
- 2) kohustab tegema tegevuse õiguspäraseks jätkamiseks või päästesündmuse ennetamiseks vajalikke toiminguid.

(2) Ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib päästeametnik rakendada sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 3200 eurot.

[RT I, 30.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 16. Raadioside piiramine

- (1) Päästeamet võib piirata raadiosidet plahvatus- tõkestamiseks plahvatusohu piirkonnas.
- (2) Päästeamet juhindub raadioside piiramisel elektroonilise side seaduse §-s 115 sätestatud.

§ 17. Küsitlemine ja dokumentide nõudmine

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 18. Isikusamasuse tuvastamine

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 19. Isiku rakendamine päästetööle

(1) Päästetöö juht võib rakendada päästetööle füüsilist isikut alates 18. eluaastast ohu tõrjumiseks või päästesündmuse tagajärgede leevendamiseks vajalike toimingute tegemiseks, kui:

- 1) Päästeametil ei ole endal võimalik päästesündmuse iseloomust tulenevalt päästetööd tulemuslikult teha või selle tagajärgi leevendada;
- 2) Päästeameti tegevuses vabatahtlikkuse alusel osalevad vabatahtlikud päästjad ei saa õigel ajal või piisavalt tulemuslikult päästetööd teha;
- 3) rakendamine ei tekita ebaproportsionaalselt suurt ohtu rakendatavale isikule või tema varale.

(2) Päästetööle rakendatud isikut ei või kasutada plahvatus-, keemia- või kiirgusohuga seotud tööde läbiviimiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul võib isikut rakendada ainult nii kaua, kui see on päästetööks vältimatult vajalik.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikule laienevad käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud sotsiaalsed tagatised.

§ 20. Asja sundkasutusse võtmine

(1) Päästetöö juht või demineerimistö juht võib võtta vett, liiva, kruusa ning muid päästetööks või demineerimistööks vajalikke aineid, materjale, seadmeid ja abivahendeid, kui see on vältimatult vajalik päästetööks või demineerimistööks ning muud võimalused asja sundkasutamiseks puuduvad või oleksid ebamõistlikult koormavad.

(2) Asja sundkasutus lõpeb päästetöö juhi või demineerimistö juhi poolt määratud ajal, kuid mitte hiljem kui päästetöö või demineerimistö lõppemisel.

(3) Päästetöö juht või demineerimistö juht võib kohustada sundkasutusse võetava asja omanikku või valdajat toimetama vallasasja selle üleandmiseks määratud kohta.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud meetme protokollimine on kohustuslik.

§ 21. Lammutustöö, kaevetöö, raie ja tõkestustule tegemine ning kraavide, ojade ja jõgede tõkestamine

(1) Päästeamet võib valdaja nõusolekuta tema kinnisasjal, ehitises või ruumis teha lammutustöid, kaevetöid, maha raiuda puid, teha tõkestustuld, tõkestada kraave, ojasid või jõgesid ning teha muid samalaadseid vajalikke tegevusi, kui see on vältimatult vajalik päästetööks või demineerimistööks.

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud meetme protokollimine on kohustuslik.

§ 22. Viibimiskeeld

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 23. Valdusesse sisenemine

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 24. Valduse läbivaatus

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

2. jagu

[Pealkiri välja jäetud -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 24¹. Vahetu sunni kohaldamine ja lubatud erivahendid

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(1) Päästeameti ametnik või tema korraldusel päästetöötaja võib kasutada füüsilist jõudu ja erivahendeid korrakaitseasutustes sätestatud alusel ja korras, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(2) Päästeameti ametniku erivahendid on:

- 1) eriotstarbeline lõhkamiseseadeldis, mida ei kasutata inimese vastu;
- 2) teenistuskooer.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

§ 25. Lõhkematerjali käitlemine ja nõuded lõhkamiskohale

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(1) Päästeameti ametnik võib demineerimistööl plahvatuse või ohtliku aine levitamise tõkestamiseks ja lahingumoonna hävitamiseks või demineerimistöölase õppetöö tegemisel käidelda lõhkematerjali.

(2) Päästeameti poolt lõhkematerjali käitlemise korra ja nõuded lõhkamiskohale kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

§ 26. Teenistuskooera kasutamine

(1) Päästeamet võib kasutada teenistuskooera:

- 1) demineerimistööl lõhkematerjalide ja -ainete tuvastamiseks;
- 2) päästetööl isiku otsimiseks ja ohu väljaselgitamiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtudel ei pea teenistuskooer kandma suukorvi.

(3) Teenistuskooera pidamisele kohaldatakse loomakaitseasutuse nõudeid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

§ 26¹. Päästeametis kasutatava teenistusrelva kandmine ja kasutamine

(1) Päästeameti teenistusrelvad on tulirelvad.

(2) Demineerija kutsega päästeametnik võib teenistusülesande täitmise ajal kanda tulirelva.

(3) Demineerija kutsega päästeametnik võib teenistusülesande täitmise ajal kasutada tulirelva üksnes hädakaitstes, ületamata hädakaitse piire.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

5. peatükk VAHETU SUND

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 27.–§ 30. [Kehtetud -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

6. peatükk

RAHVUSVAHELISEL PÄÄSTETÖÖL JA DEMINEERIMISTÖÖL OSALEMINE

§ 31. Rahvusvahelisel päästetööl ja demineerimistööl osalemine

(1) Rahvusvahelisel päästetööl ja demineerimistööl osalemine väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi toimub rahvusvahelise päästekokkuleppe alusel esitatud või Euroopa Liidu liikmesriigi esitatud abipalve alusel või rahvusvahelisel tsiviilmissioonil osalemise seaduse alusel.

(2) Euroopa Liidu liikmesriigi abipalve või rahvusvahelise päästekokkuleppe kohaselt esitatud abipalve alusel rahvusvahelisel päästetööl ja demineerimistööl osalemise otsustamise, meeskonna päästetööle ja demineerimistöole saatmise ning kulude katmise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(3) Päästeamet võib rahvusvahelise kokkuleppe alusel kaasata päästetööle ja demineerimistöole Eesti Vabariigi territooriumil teise riigi haldusorgani. Kaasatud organil on Eesti territooriumil pädevus ja volitused kooskõlas rahvusvahelise kokkuleppega.

(4) Rahvusvahelise kokkuleppe alusel võib Eesti Päästeamet päästetööle ja demineerimistöole kaasata teise riigi territooriumil. Eesti Päästeametil on teise riigi territooriumil pädevus ja volitused kooskõlas rahvusvahelise kokkuleppega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud päästetööl ja demineerimistööl osalevale meeskonna liikmele, kellele ei kohaldata rahvusvahelisel tsiviilmissioonil osalemise seadust, laienevad päästeseaduse §-s 41 ja päästeteenistuse seaduse §-s 16 kehtestatud sotsiaalsed tagatised.
[RT I, 04.03.2011, 1- jõust. 01.04.2011]

6¹. peatükk KAITSEVÄE JA KAITSOLIIDU KAASAMINE PÄÄSTESÜNDMUSE LAHENDAMISSE

[RT I, 03.03.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

§ 31¹. Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamine päästesündmuse lahendamisse

[RT I, 03.03.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(1) Päästesündmuse lahendamisse võib kaasata Kaitseväge ja Kaitseliitu.

(2) Päästesündmuse lahendamisse Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.
[RT I, 03.03.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

7. peatükk VABATAHTLIKU PÄÄSTJA OSALEMINE PÄÄSTEAMETI TEGEVUSES

1. jagu Üldsätted

§ 32. Vabatahtlik päästja

(1) Vabatahtlik päästja on isik, kes vabatahtlikult osaleb päästetööl või ennetustööl seaduses sätestatud alustel ja korras.

(2) Osalemine päästetööl käesoleva seaduse tähenduses on vabatahtliku päästja poolt päästetöö tegemine koos päästeametnikuga või päästeametniku korraldusel.

(3) Vabatahtlik päästja lähtub oma tegevuses ja meetmete rakendamisel seaduslikkuse, proportsionaalsuse ja otstarbekuse põhimõttest. Vabatahtlik päästja kohaldab meetmeid isiku suhtes, kellest oht lähtub või kes ise on ohustatud.

2. jagu

Vabatahtlikuks päästjaks võtmine ja töökorraldus

§ 33. Vabatahtlikule päästjale esitatavad nõuded

(1) Vabatahtlikuks päästjaks võib võtta vähemalt 18-aastaseks saanud isiku, kes vastab vabatahtliku päästja kutsesobivuse nõuetele.

(2) Vabatahtliku päästja kutsesobivuse nõuded, nende vastavuse kontrollimise tingimused ja korra ning vabatahtliku päästja kohta kogutud isikuandmete säilitamise tähtaja kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuetele vastav vabatahtlikuks päästjaks saada soovija ja vabatahtlik päästja ei pea läbima vabatahtliku päästja tervisekontrolli, kui tal on kehtiv mootorsõidukijuhi tervisetõend.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(2²) Käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud tervisetõendi otsus edastatakse tervise infosüsteemist päästeinfosüsteemi, kui isik ei ole esitanud seda ise.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(3) Vabatahtlikuks päästjaks võib võtta ka välisriigi kutsekvalifikatsiooni omandanud isiku, kui tema kutsekvalifikatsiooni on tunnustatud välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Päästeamet.

[RT I, 30.12.2015, 1- jõust. 18.01.2016]

§ 34. Isikud, keda on keelatud võtta vabatahtlikuks päästjaks

Vabatahtlikuks päästjaks on keelatud võtta isikut:

- 1) kes on piiratud teovõimega;
- 2) kes on sõltuvuses alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine kasutamisest;
- 3) kellel on raskekujuline psüühika-, isiksuse- või käitumishäire;

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

- 4) kellel on selline füüsiline puue, mis takistab tal vabatahtliku päästja ülesannete täitmist, välja arvatud ennetustööl osalevad isikud.

§ 35. Vabatahtliku päästja vaksineerimine

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

Päästeamet tagab vabatahtlikule päästjale tasuta vaksineerimise Päästeameti määratud ulatuses ja korras.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

§ 36. Vabatahtlikuks päästjaks võtmine

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(1) Vabatahtlikuks päästjaks võtmist korraldab Päästeamet.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2) Enne vabatahtlikuks päästjaks võtmist kontrollitakse vabatahtlikuks päästjaks saada soovija vastavust vabatahtlikule päästjale esitatavatele nõuetele.

(3) [Kehtetu -RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kontrolli käigus tuvastatud andmed võivad olla aluseks keelduda isiku vabatahtlikuks päästjaks võtmisest. Kontrolli käigus tuvastatud andmeid ning keeldumise põhjust ja keeldumise aluseks olevat asjaolu ei avaldata ulatuses, mis võib ohtu seada avaliku korra või riigi julgeoleku.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

§ 37. Vabatahtliku päästja töökorraldus

(1) Vabatahtlik päästja kinnitatakse Päästeameti peadirektori või tema volitatud isiku käskkirjaga päästeametniku juurde või arvatakse Päästeameti juures asuva vabatahtlike päästjate üksuse koosseisu.

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(2) [Kehtetu -RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(3) Päästeamet peab arvestust vabatahtlike päästjate koosseisu üle.

(4) Vabatahtlike päästjate töökorralduse kehtestab Päästeameti peadirektor.

(5) Vabatahtlikul päästjal on kokkuleppel tööandjaga õigus saada vaba aega päästetööl osalemiseks.

§ 38. Vabatahtliku päästja väljaõpe, osalemine päästetööl ja ennetustööl ning kohaldatavad meetmed

(1) Vabatahtliku päästja väljaõpet korraldab Päästeamet.

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(2) Vabatahtliku päästja väljaõpe on kaheastmeline.

(3) Vabatahtliku päästja esimese astme õppes omandatakse vabatahtliku päästja tööks vajalikud algteadmised ja oskused. Esimese astme õpe kestab vähemalt 16 tundi ning lõpeb arvestusega.

(4) Esimese astme õppe läbinud vabatahtlik päästja võib päästeametniku korraldusel ja koos temaga:

1) osaleda päästetööl;

2) siseneda päästetööks valdusesse ja vaadata valdus läbi korrakaitseaduses ettenähtud alusel ja korras, arvestades käesoleva seaduse §-des 13¹ ja 13² sätestatud erisusi;

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

3) kasutada päästesündmuse käigus füüsilist jõudu korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(5) Vabatahtlik päästja võib osaleda iseseisvalt ennetustööl pärast esimese astme väljaõppe läbimist.

(6) Vabatahtliku päästja teise astme õppe eelduseks on esimese astme õppe edukas läbimine. Teise astme õpe kestab vähemalt 36 tundi ning õppes omandatakse iseseisvaks ülesande täitmiseks vajalikud teadmised ja oskused. Õpe lõpeb arvestusega.

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

(7) Teise astme õppe läbinud vabatahtlik päästja võib iseseisvalt päästeametniku korraldusel:

1) osaleda päästetööl;

2) siseneda päästetööks valdusesse ja vaadata valdus läbi korrakaitseaduses ettenähtud alusel ja korras, arvestades käesoleva seaduse §-des 13¹ ja 13² sätestatud erisusi;

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

3) kasutada päästesündmuse käigus füüsilist jõudu korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(8) Vabatahtliku päästja väljaõppe ja arvestuse läbiviimise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

§ 39. Vabatahtliku päästja tunnistus ja eritunnus

(1) Vabatahtlikule päästjale antakse vabatahtliku päästja tunnistus. Oma ülesannete täitmisel kannab vabatahtlik päästja eritunnust.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2) Vabatahtlik päästja peab päästetööl või ennetustööl osalemisel esitama isikule tema nõudmisel vabatahtliku päästja tunnistuse.

(3) Vabatahtliku päästja tunnistuse ja eritunnuse kirjelduse ning eritunnuse andmise ja kandmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

3. jagu Vabatahtliku päästja hüved ja sotsiaalsed tagatised

§ 40. Kulude hüvitamine

(1) Päästeamet võib hüvitada vabatahtlikule päästjale või § 2 lõikes 5 nimetatud juriidilisele isikule transpordi-, side- ja muud päästetööl või ennetustööl osalemisega kaasnevad vajalikud kulud.

(2) Päästeameti hüvitatavate kulude liigid ning hüvitise suuruse määramise ja maksmise korra kehtestab Päästeamet.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

§ 41. Hüvitis vabatahtliku päästja hukkamise, surma ja töövõime vähenemise korral

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(1) Kui vabatahtlik päästja hukub või sureb vabatahtliku päästja ülesande täitmisega seotud õnnetusjuhtumi või tema vastu toimepandud ründe või tema poolt süüteo tõkestamise või ohu tõrjumise tagajärjel, makstakse tema lapsele, vanemale, lesele või abieluga sarnanevas suhtes olevale elukaaslasele ning perekonnaseaduse tähenduses tema ülalpidamisel olnud teisele isikule ühekordset hüvitist.

(2) Kui vabatahtlikul päästjal tuvastatakse vabatahtliku päästja ülesande täitmisega seotud õnnetusjuhtumi või tema vastu toimepandud ründe või tema poolt süüteo tõkestamise või ohu tõrjumise tagajärjel saadud vigastuse või tekkinud haiguse tõttu osaline või puuduv töövõime või ajutine töövõime kaotus, millega ei kaasnenud osalist või puuduvat töövõimet, makstakse talle hüvitist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel makstakse hüvitist samadel alustel ja korras, mis on ette nähtud hüvitise maksmisel avaliku teenistuse seaduse §-des 49 ja 49¹ sätestatud juhtudel, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud hüvitise arvutamise aluseks võetakse vabatahtliku päästja keskmine palk või töötasu, mida maksis või maksab talle tema tööandja. Hüvitise ülempiir on Statistikaameti avaldatud viimase keskmise brutokuupalga kolmekordne suurus.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud vabatahtliku päästja palk või töötasu on väiksem kui päästja madalaim palgamäär, võetakse lõigetes 1 ja 2 nimetatud hüvitiste maksmisel aluseks päästja madalaim palgamäär.

(6) Kui vabatahtliku päästja ülesandeid täitev vabatahtlik päästja hukkamisele või vigastada saamisele eelnenud ajal ei töötanud, võetakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud hüvitise arvutamise aluseks hukkamise või vigastada saamise ajal kehtinud töötasu alammäär.

(7) Käesolevas paragrahvis nimetatud kulud kaetakse riigieelarvest Siseministeriumi valitsemisala eelarve kaudu.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

§ 42. Ergutamine

Vabatahtlikke päästjaid ja teisi päästetööl silma paistnud isikuid võib ergutada päästeteenistuse seaduse 5. peatükis sätestatud korras.

4. jagu Vabatahtliku päästja staatusest vabastamine

§ 43. Vabatahtliku päästja staatusest vabastamine

(1) Vabatahtlik päästja vabastatakse vabatahtliku päästja staatusest Päästeameti peadirektori või tema volitatud isiku käskkirjaga:

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

- 1) vabatahtliku päästja algatusel;
- 2) kui vabatahtlik päästja ei vasta käesoleva seaduse §-s 33 sätestatud tingimustele või §-s 34 nimetatud alustel;
- 3) seoses vabatahtlikule päästjale sobimatu käitumisega.

(1¹) Vabatahtlik päästja vabastatakse vabatahtliku päästja staatusest, kui menetluse käigus tuvastatakse vabatahtliku päästja staatusest vabastamise asjaolu. Nimetatud menetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

(2) Käskkiri vabatahtliku päästja vabastamise kohta tehakse teatavaks teatise kättetoimetamisega.

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

7¹. peatükk VABATAHTLIKU OSALEMINE HÄIREKESKUSE TEGEVUSES

§ 43¹. Häirekeskuse tegevuses osaleva vabatahtliku sotsiaalsed tagatised ja vabatahtlikule hüvitatavad kulud

(1) Kui Häirekeskuse tegevuses osalev vabatahtlik sureb või tema töövõime väheneb vabatahtliku ülesannete täitmisel, maksab riik hüvitist käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud alusel ja korras.

(2) Häirekeskus võib hüvitada käesoleva seaduse § 2 lõikes 4¹ nimetatud vabatahtlikule või lõikes 5 nimetatud juriidilisele isikule transpordi-, side- ja muud Häirekeskuse tegevuses osalemisega kaasnevad asjakohased kulud.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

§ 43². Häirekeskuse tegevuses osaleva vabatahtliku taustakontroll

(1) Häirekeskuse tegevuses osaleva vabatahtliku vastavust käesoleva seaduse § 2 lõikes 4¹ sätestatud nõuetele kontrollib Politsei- ja Piirivalveamet.

(2) Häirekeskuse tegevuses osaleva vabatahtliku kandidaadi sobivuse hindamiseks võib tuvastada isiku isikusamasuse ning töödelda isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, ja koguda järgmisi andmeid:

- 1) kontaktandmed, elukoha andmed, kodakondsuse ja isikut tõendava dokumendi andmed ning töökoha andmed;
- 2) andmed isikule määratud kriminaalkaristuste, viimase viie aasta jooksul väärteo eest määratud karistuste, karistatuse ja karistusest vabastamise ning karistuste täitmisele pööramise kohta;
- 3) andmed isiku vastu algatatud kriminaalmenetluste, kus ta on tunnistanud kahtlustatavaks või süüdistatavaks, ning nendes asjades tehtud menetlust lõpetava lahendi kohta;
- 4) andmed isiku seotuse kohta organisatsiooni või liikumisega, mis oma tegevusega eirab avalikku korda või mille tegevus on suunatud Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vägivaldsele muutmisele, territoriaalse terviklikkuse vägivaldsele rikkumisele, vägivaldsele võimuhaaramisele või Eesti põhiseadusliku korra vägivaldsele muutmisele;
- 5) andmed isiku välispiiri ületuste ja välisriigis viibimise kohta, et tuvastada isiku viibimine välisriigis, mis on kantud riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse § 19 lõike 3 alusel kehtestatud nimekirja ning mille puhul kehtib sama paragrahvi lõikes 2 nimetatud teatamiskohustus;
- 6) andmed isiku seotuse kohta välisriigi luure- või julgeolekuteenistusega.

(3) Politsei- ja Piirivalveametil on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmete õigsuse kontrollimiseks õigus:

- 1) pöörduda riigi- ja kohaliku omavalitsuse üksuse asutuste, samuti füüsiliste ja juriidiliste isikute poole järelepärimisega kontrollitava isiku isikuandmete kohta;
- 2) vestelda kontrollitava isiku, samuti tema tööandja ja õppeasutuse esindajate ning teiste isikutega, et selgitada välja kontrollitava isiku kõlbelised ja teised isikuomadused ning vajaduse korral ja küsitleva isiku nõusolekul võtta temalt kirjalik seletus;
- 3) kontrollida isikuandmeid riigi, kohaliku omavalitsuse või muu avalik-õigusliku isiku või eraõigusliku juriidilise isiku andmekogust;
- 4) saada andmeid karistusregistri arhiivist;
- 5) töödelda üldsusele suunatud ja avalikust allikast kättesaadavaid isikuandmeid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asjaolu võib olla Häirekeskusele aluseks keelduda võtmast isikut Häirekeskuse tegevuses osalevaks vabatahtlikuks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud keeldumise põhjust ja keeldumise aluseks olevat asjaolu ei avaldata ulatuses, mis võib olla vältimatult vajalik, et tagada:

- 1) riigi julgeolek;
- 2) riigikaitse;
- 3) avalik kord;
- 4) süütegude tõkestamine, avastamine, menetlemine või karistuse täideviimine;
- 5) andmesubjekti kaitse või teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse.

(6) Taustakontrolliks isiku kohta kogutud andmeid säilitatakse viis aastat taustakontrolli tegemise lõppemisest arvates või pärast vabatahtliku staatusest vabastamist tekkinud õigusliku vaidluse korral kuni õigusliku vaidluse lõppemiseni.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

§ 43³. Häirekeskuse tegevuses osaleva vabatahtliku staatusest vabastamine

(1) Häirekeskuse tegevuses osalev vabatahtlik vabastatakse vabatahtliku staatusest, kui ilmneb asjaolu, et ta ei vasta avaliku teenistuse seaduses sätestatud avalikku teenistusse võtmise nõudele.

(2) Häirekeskuse vabatahtliku staatusest vabastamise asjaolude tuvastamisele ja vabatahtliku staatusest vabastamisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 43 lõikes 2 sätestatud.

[RT I, 27.05.2022, 2- jõust. 01.07.2022]

8. peatükk KULUD

§ 44. Asja sundkasutusest tekkinud kulude hüvitamine

(1) Riik hüvitab isikule käesoleva seaduse § 20 alusel asja sundkasutusse võtmisega tekkinud kulud. Ulatusliku või pikaajalise päästetöö või demineerimistöo korral võib riik asja sundkasutusse võtmisega tekkinud kulud hüvitada Vabariigi Valitsuse reservist.

(2) Päästetööl või demineerimistööl asja sundkasutusse võtmisega tekkinud kulude hüvitamise ulatus ja kord kehtestatakse [Vabariigi Valitsuse määrusega](#).

§ 45. Ulatusliku ja pikaajalise päästetöö ja demineerimistöoga seotud kulude hüvitamine juriidilisele isikule, vabatahtlikule päästjale ja päästetööle rakendatud füüsilisele isikule

(1) Ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl või demineerimistööl osalevale juriidilisele isikule, vabatahtlikule päästjale ja § 19 alusel päästetööle rakendatud füüsilisele isikule tekitatud kulud, välja arvatud saamata jäänud tulu, hüvitatakse Vabariigi Valitsuse reservist.

(2) Ulatusliku või pikaajalise päästetöö või demineerimistöoga seotud kulude hüvitamise korra juriidilisele isikule, vabatahtlikule päästjale ja päästetööle rakendatud füüsilisele isikule kehtestab [Vabariigi Valitsuse määrusega](#).

§ 46. Ulatuslikul ja pikaajalisel päästetööl osalemise tasu maksmine

(1) Ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl osalevale vabatahtlikule päästjale ja § 19 alusel päästetööle rakendatud füüsilisele isikule makstakse Vabariigi Valitsuse reservist päästetööl osaletud aja eest tasu.

(2) Vabatahtlikule päästjale ja päästetööle rakendatud füüsilisele isikule ulatuslikul või pikaajalisel päästetööl osaletud aja eest tasu maksmise ulatuse ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsuse määrusega](#).

§ 47. Toitlustuse ja joogivee kulude hüvitamine

(1) Päästeamet tagab üle nelja tunni kestval päästetööl või demineerimistööl osalejale tasuta toitlustamise ja joogivee.

(2) Ulatusliku või pikaajalise päästetöö või demineerimistöo korral hüvitatakse päästetööl või demineerimistööl osalejale toitlustamise ja joogivee kulud Vabariigi Valitsuse reservist.

(3) Ulatusliku või pikaajalise päästetöö või demineerimistöo korral toitlustamise ja joogivee kulude hüvitamise ulatuse ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsuse määrusega](#).

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

§ 48. Õnnetusest põhjustatud kahju

Päästesündmuse käigus käesoleva seaduse §-s 21 nimetatud töödega ning korrakaitse seaduse §-des 49, 50 ja 52 nimetatud meetmete kohaldamise käigus juriidilisele või füüsilisele isikule Päästeameti poolt tekitatud kahju loetakse õnnetusest põhjustatud kahjuks.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

9. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 49. Vabatahtliku päästja väljaõpe

(1) Käesoleva seaduse § 38 lõikes 3 sätestatud esimese astme õppe läbimise nõue ja § 38 lõikes 6 sätestatud teise astme õppe kestuse nõue ei laiene isikule, kellel on päästeteenistuse seaduse § 13 alusel arvestatud päästeteenistuse staaži vähemalt kolm aastat. Nimetatud isikute teise astme õpe kestab vähemalt kuus tundi.

(2) Käesoleva seaduse § 38 lõikes 6 sätestatud vabatahtliku päästjana tegutsemise kogemuse nõue ei laiene isikule, kes on enne käesoleva seaduse jõustumist vabatahtlikuna osalenud päästetegevuses vähemalt ühe aasta.

(3) Kui vabatahtlikuna päästetegevuses osalenud isik on enne käesoleva seaduse jõustumist läbinud käesoleva seaduse § 38 lõikes 3 nimetatud õppe, ei kohaldata tema suhtes esimese astme koolituse läbimise nõuet.

(4) Kui vabatahtlikuna päästetegevuses osalenud isik on enne käesoleva seaduse jõustumist läbinud käesoleva seaduse § 38 lõikes 6 nimetatud õppe vähemalt 30 tunni ulatuses, kestab tema teise astme õpe vähemalt kuus tundi.

§ 49¹. Püsiva töövõimetusega isik

Päästetööle kaasatud vabatahtlikul päästjal, kellel on tuvastatud osaline töövõimetus riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel, loetakse käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud osalise töövõime tingimus täidetuks. Päästetööle kaasatud vabatahtlikul päästjal, kellel on tuvastatud täielik töövõimetus riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel, loetakse käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud puuduva töövõime tingimus täidetuks.

[RT I, 17.12.2015, 1- jõust. 01.07.2016]

§ 49². Kriisiinfo teenuse osutamine

(1) Häirekeskus on valmis osutama kriisiinfo teenust Siseministeeriumi valitsemisala asutustele alates 2020. aasta 15. juulist.

(2) Häirekeskus on valmis osutama kriisiinfo teenust riigiasutustele ja kohaliku omavalitsuse üksustele alates 2021. aasta 1. jaanuarist.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

§ 50.–§ 63.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 64. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2010. aasta 1. septembril.

(2) Käesoleva seaduse §-d 50 ja 58 jõustuvad üldises korras.